

Prevođenje ER modela u relaciji

Baze podataka

1

Prevođenje ER modela u relaciji

Pravilo 1. Svaki tip entiteta ER modela postaje relacija sa istim imenom.

Pravilo 2. Svaki atribut ER modela postaje atribut relacije pod istim imenom.

Pravilo 3. Svaki primarni ključ ER modela postaje primarni ključ relacije.

2

Prevođenje tipa entiteta

MOV

Predmet	
Šifra	Naziv
101	Informacioni sistemi
102	Proizvodni sistemi
103	Menadžment
104	Upravljanje kvalitetom

Relacioni model:

Predmet {{(šifra,naziv),(šifra)}} **primarni ključ**

3

Prevođenje regularnog tipa poveznika

Tip poveznika P koji povezuje tip entiteta E_1 sa tipom entiteta E_2 **prevodi se:**

- putem **veze relacije** (za veze **M:N**) ili
- putem **veze relacije** (za veze **1:N, 1:1**)

Kod određivanja koje će se **pravilo prevođenja** primeniti **posmatraju se gornji** (maksimalni) **kardinaliteti**

4

Primer 1 - posebna šema relacije

za strukture sa kardinalitetima grupe M:N

MOV

Relacioni model:

S = { Radnik {{mbr,ime,prz}, {mbr}},
Projekat {{ozp, nazp}, {ozp}},
          {{mbr, ozp, brc}, {mbr+ozp}} } – relacije

I = { Radi[mbr] ⊆ Radnik[mbr],
      Radi[ozp] ⊆ Projekat[ozp] }

G = { mbr → ime+prz, ozp → nazp, mbr+ozp → brc }

5

Primer 2 - posebna šema relacije

- Strukture sa kardinalitetima grupe M:N

MOV

Relacioni model:

S = { Radnik {{mbr,ime,prz}, {mbr}},
Projekat {{ozp, nazp}, {ozp}},
          {mbr, ozp, brc}, {mbr+ozp}} }

I = { Radi[mbr] ⊆ Radnik[mbr],
      Projekat[ozp] ⊆ Radi[ozp] } svaki projekat je dodeljen nekom radniku
tj. ne postoji nedodeljen projekat

G = { mbr → ime+prz, ozp → nazp, mbr+ozp → brc }

6

Primer 3 - posebna šema relacije

- Strukture sa kardinalitetima grupe M:N

MOV

Relacioni model:

S = { Radnik {{mbr,ime,prz}, {mbr}},
Projekat {{ozp, nazp}, {ozp}},
          {mbr, ozp, brc}, {mbr+ozp}} }

I = { Radi[mbr] ⊆ Radnik[mbr],
      Radi[ozp] ⊆ Projekat[ozp],
      Projekat[ozp] ⊆ Radi[ozp],
      Radnik[mbr] ⊆ Radi[mbr] } – svaki radnik je raspoređen na nekom projektu

G = { mbr → ime+prz, ozp → nazp, mbr+ozp → brc }

7

Primer 1 - prostiranje ključa

- Strukture sa kardinalitetima grupe 1:N

MOV

U relacionom modelu:

S = { Radnik{ {mbr,ime,prz,ozrm}, {mbr} }, - prostiranje ključa,
Radno_mesto{ {ozrm, nrm}, {ozrm} } } ozrm je strani ključ

I = { Radnik[ozrm] ⊆ Radno_mesto[ozrm] }

G = { mbr → ime+prz+ozrm, ozrm → nrm }

8

Primer 2 - prostiranje ključa

- Strukture sa kardinalitetima grupe 1:N

MOV

U relacionom modelu nastaju samo dve relacije i dešava se prostiranje ključa sa strane N na stranu 1:

S = { Radnik {{mbr, ime, prz, ozrm}, {mbr}},
Radno_mesto {{ozrm, nrm}, {ozrm}} }

I = { Radnik[ozrm] ⊆ Radno_mesto[ozrm],
Null(Radnik, ozrm) = ⊥ - radnik mora biti raspoređen na neko radno mesto, radno mesto se sme biti null }

G = { mbr → ime+prz+ozrm, ozrm → nrm }

Primer 3 - prostiranje ključa

- Strukture sa kardinalitetima grupe 1:N

MOV

U relacionom modelu:

S = { Radnik {{mbr, ime, prz, ozrm}, {mbr}},
Radno_mesto {{ozrm, nrm}, {ozrm}} }

I = { Radnik[ozrm] ⊆ Radno_mesto[ozrm],
Radno_mesto[ozrm] ⊆ Radnik [ozrm] }
(ne postoji radno mesto koje nije dodeljeno nekom radniku)

G = { mbr → ime+prz+ozrm, ozrm → nrm }

Primer 4 - prostiranje ključa

- Strukture sa kardinalitetima grupe 1:N

MOV

U relacionom modelu:

S = { Radnik {{mbr, ime, prz, ozrm}, {mbr}},
Radno_mesto {{ozrm, nrm}, {ozrm}} }

I = { Radnik[ozrm] ⊆ Radno_mesto[ozrm],
Null(Radnik, ozrm) = ⊥,
Radno_mesto[ozrm] ⊆ Radnik [ozrm] }

G = { mbr → ime+prz+ozrm, ozrm → nrm }

Primer 5 - prostiranje ključa

- Strukture sa kardinalitetima grupe 1:1

MOV

U relacionom modelu:

S = { Radnik {{mbr, ime, prz, brp}, {mbr}}, - prostiranje ključa
Polisa {{brp, dat, izn}, {brp}} }

I = { Radnik[brp] ⊆ Polisa[brp] }

G = { mbr → ime+prz+brp, brp → dat+izn }

Primer 6 - prostiranje ključa

Strukture sa kardinalitetima grupe 1:1

MOV

U relacionom modelu:

S = { Radnik {{mbr, ime, prz, brp}, {mbr}}, Polisa {{brp, dat, izn}, {brp}} }

I = { Radnik[brp] ⊆ Polisa[brp], Null(Radnik.brp) = ⊥ }

G = { mbr → ime+prz+brp, brp → dat+izn }

13

Primer - jedna relacija

Strukture sa kardinalitetima grupe 1:1

MOV

U relacionom modelu - postaju jedna relacija

S = { Radnik {{mbr, ime, prz, brp, dat, izn}, {mbr, brp}, {mbr}} }

I = { Null(Radnik.brp) = ⊥ } (nema međurelacionih ograničenja)

G = { mbr → ime+prz+brp+dat+izn, brp → mbr }

ekvivalentni ključevi primarni ključ

14

Prevođenje rekurzivnog tipa poveznika

Vrši se preimenovanje ključa jedne uloge entiteta kod rekurzivnog tipa poveznika i njegovo dodavanje u listu obeležja.

Dva slučaja maksimalnog kardinaliteta prevode se na dva načina:

1:N →

M:N →

15

Primer - rekurzivne veze tipa 1: N - prostiranje ključa

MOV

je nadređen (0,N) je podređen (0,1)

U relacionom modelu: vrši se preimenovanje ključa mbr u sef

S = { Radnik {{mbr, ime, prz, sef}, {mbr}} } - primarni ključ

I = { Radnik[sef] ⊆ Radnik[mbr] }

G = { mbr → ime+prz+sef }

16

Primer - rekurzivne veze tipa M : N - posebna šema relacije

MOV

U relacionom modelu: $\rightarrow$ više se preimenovanje ključa ozp u ozd

S = { Proizvod {{ozp, nazp, jm}, {ozp}},
Sastavnica {{ozp, ozd, kol}, {ozp+ozd}} - posebna šema relacije

I = { Sastavnica[ozp] $\subseteq$ Proizvod[ozp],
Sastavnica[ozd] $\subseteq$ Proizvod[ozp]}

G = {ozp $\rightarrow$ nazp+jm, ozp+ozd $\rightarrow$ kol}

17

Primer - Prevođenje slabog tipa entiteta

Tip entiteta *dete* je **identifikaciono zavistan**

MOV

U relacionom modelu: $\rightarrow$ preimenovanje ključa jakog entiteta

S = { Roditelj {{sifr, ime, prz}, {sifr}},
Dete {{sifr, rbrD, imeD}, {sifr+rbrD}} }

I = { Dete[sifr] $\subseteq$ Roditelj[sifr] }

G = { sifr $\rightarrow$ ime + prz, sifr+rbrD $\rightarrow$ imeD }

18

Primer - Prevođenje IS_A hijerarhije

Prvi način/1 - nastaju tri relacije:

S = { { Stanovnik {mbr, ime, prz, zan}, {mbr}},
Student {{mbr, bri, bpi}, {mbr, bri}, {mbr}},
Radnik {{mbr, oZR, spr}, {mbr, oZR}, {mbr}} }

I = { Student[mbr] $\subseteq$ Stanovnik[mbr],
Radnik[mbr] $\subseteq$ Stanovnik[mbr],
Stanovnik[mbr] $\subseteq$ Student[mbr] U Radnik[mbr] }

G = { mbr $\rightarrow$ ime + prz + zan,
mbr $\rightarrow$ bri + bpi, bri $\rightarrow$ mbr,
mbr $\rightarrow$ oZR + spr, oZR $\rightarrow$ mbr }

19

Primer - Prevođenje IS_A hijerarhije

Prvi način/2 - nastaju tri relacije:

S = { { Stanovnik {mbr, ime, prz, zan}, {mbr}},
Student {{mbr, bri, bpi}, {mbr, bri}, {mbr}},
Radnik {{mbr, oZR, spr}, {mbr, oZR}, {mbr}} }

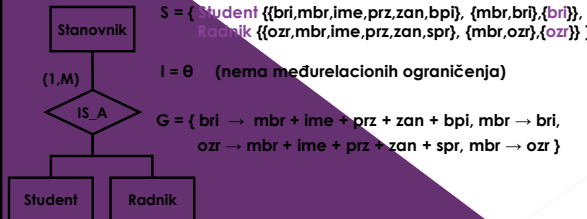
I = { Student[mbr] $\subseteq$ Stanovnik[mbr],
Radnik[mbr] $\subseteq$ Stanovnik[mbr] }

G = { mbr $\rightarrow$ ime + prz + zan,
mbr $\rightarrow$ bri + bpi, bri $\rightarrow$ mbr,
mbr $\rightarrow$ oZR + spr, oZR $\rightarrow$ mbr }

20

Primer - Prevođenje IS_A hijerarhije

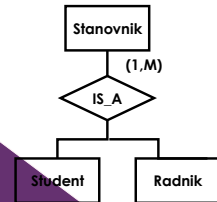
Drugi način – nastaju samo dve relacije:
(samo kada je klasifikacija totalna – DG=1)

21

Primer – Prevođenje IS_A hijerarhije

Treći način – nastaje samo jedna relacija:

$S = \{ \text{Stanovnik} \{ \{ \text{mbr, ime, prz, zan, bri, bpi, ozr, spr} \}, \{ \text{mbr} \} \} \}$

$I = \theta$ (nema međurelacionih ograničenja)

$G = \{ \text{mbr} \rightarrow \text{ime} + \text{prz} + \text{zan} + \text{bri} + \text{bpi} + \text{ozr} + \text{spr} \}$

22

Redosled radnji pri prevođenju u relacioni model

Svaki entitet ER modela prevesti u relacionu šemu sa istim imenom.

Svaki atribut entiteta prevesti u atribut relacione šeme pod istim imenom.

Ključni atribut(i) (primarni ključ) odnosno identifikator entiteta prevesti u primarni ključ relacione šeme

Pri prevođenju tipova poveznika:

gornji (maksimalni) kardinaliteti određuju pravila prevođenja (posebna šema relacije ili prostiranje ključa)

donji (minimalni) kardinaliteti određuju pravila referencijalnog integriteta

23

Prevođenje tipova poveznika grupe M:N

Tipovi poveznika čiji kardinaliteti pripadaju grupi M:N se u relacionom modelu predstavljaju samo putem posebne šeme relacije.

Primarni ključ ovako nastale šeme relacije je složen od primarnih ključeva tipova entiteta koji učestvuju u vezi.

Ako je bilo koji donji kardinalitet (ili oba) 1 (DG=1), dodaje se odgovarajući inverzni referencijalni integritet.

24

Prevođenje tipova poveznika grupe 1:N

Tipovi poveznika čiji kardinaliteti pripadaju grupi 1:N mogu se u relacionom modelu predstaviti:

- bilo putem posebne šeme relacije,
- bilo putem proširanja ključa.

Proširanje ključa je bolje rešenje.

Proširanjem ključa se primarni ključ tipa entiteta na N strani poveznika uključuje u skup obeležja šeme relacije koja predstavlja tip entiteta na 1 strani.

Dodaje se referencijalni integritet za strani ključ.

25

Prevođenje tipova poveznika grupe 1:N

U ovoj situaciji minimalni kardinaliteti unose sledeće specifičnosti za pravila referencijalnog integriteta:

U slučaju da imamo sa jedne strane kardinalitet (1,1), dodaje se **zabranja null vrednosti**.

U slučaju da imamo sa druge strane (1, N), dodaje se **inverzni referencijalni integritet**.

26

Prevođenje tipova poveznika grupe 1:1

Tipovi poveznika sa kardinalitetima grupe 1:1 mogu se u relacionom modelu predstaviti:

- bilo putem posebne šeme relacije,
- bilo putem proširanja ključa.

Proširanje ključa predstavlja bolje rešenje.

Minimalni kardinaliteti unose ovde sledeće specifičnosti:

Ako su oba donja kardinaliteta 0, vrši se bilo proširanje ključa iz jedne šeme relacije u drugu ili obnuto (potreban je jedan referencijalni integritet).

27

Prevođenje tipova poveznika grupe 1:1

Ako su donji kardinaliteti $a=1$ i $b=0$, tada se vrši proširanje ključa u šemu relacije gde je donji kardinalitet 1.

(potreban je jedan referencijalni integritet i jedno ograničenje null vrednosti).

Ako su oba donja kardinaliteta 1, tada dva entiteta treba predstaviti jednom šemom relacije.

28

Prevođenje specijalnih slučajeva

Prevođenje slabog tipa entiteta

Vrši se prostiranje ključa jakog entiteta

Prevođenje rekurzivnog tipa poveznika

Važe ista pravila kao i za prevođenje regularnih tipova poveznika samo se mora izvršiti preimenovanje ključa koji se prostire (migrira).

Prevođenje gerunda

Prevodi se u posebnu šemu relacije.

Primenjuju se pravila prevođenja regularnih poveznika tipa M:N.

Pri povezivanju gerunda sa drugim elementima, gerund se posmatra kao tip entiteta i tako se tretira pri prevođenju te veze.